

SläktKuriren

Nr 26. Årgång 47 (1/2011). Utg. dag 21/6 2011 Sporadiskt utgiven sedan 1965.

Släktföreningen fyllde 85 år 2010

Informationsblad för ERNBERG-EHRENBERGSKA SLÄKTFÖRENINGEN Chefredaktör: Ingemar Ernberg, tillika utgivare. Medarbetare Jonas Hök, Jan Ernberg. Red:s adress: I. Ernberg, Smultrongränd 18, 18245 Enebyberg. Tel: 08/7688825. Fax: 08/7688825.

Enighet ger styrka, besegrar hindren och vinner ändamålet (förklaring se fotnot *)

Släktmöte i Stockholm

Lördag-Söndag 27-28 augusti 2011

Upplev roliga släkten i Sveriges finaste miljöer

Prel program sid 2 och uppdateringar på hemsidan

<http://www.ernberg.info/>

Anmälan senast 15/8 till Jan Ernberg, tel 08/7580892,

jan.ernberg@home.se

I detta nummer: BETALA MEDLEMSAVGIFT 2010 s 25; SLÄKTMÖTET 27-28/8 s 2; Epostadress s 2; Johan Henric Peterson och Hägerstens gård s 2; Gösta Ehrenberg utställning s 5; Djävulen kör bil s 6; Ernbergare konsuler för Holland s 7; Obeliskerna på Slottsbacken IGEN! s 8; Bouppteckning efter Gustafvas far Ingemar Ehrenberg s 12; Slottspicknick 2010 s 15; Frågetävling s 16; Konsul Viktor Peterson – patron på Hästö s 19; Branden på Gustaf Ehrenbergs Wedeby 1954 s 23; Adressändringar, Medlemsavgift sid 24; Anmälan Släktmöte s 25

Hemsidan uppdateras kontinuerligt:

<http://www.ernberg.info/>

Uppdateringar (bl a inför Släktmötet i augusti), information, historia, bilder och mycket annat. Skicka ev. synpunkter och förslag till Johan Ernberg

<ernberg@ties.itu.int>

Tack Jonas! Redaktionen vill rikta ett varmt tack särskilt till Jonas Hök för många fina bidrag till detta nummer.

*"Bevingat ord" myntat av farbror Gustaf i samband med invigningen av Carlscrona-Wexjö Jernväg 1874. Tack vare sin okuvliga energi och även med stor personlig ekonomisk insats genomdrev farbror Gustaf förslaget, och i början av augusti månad 1874 invigdes järnvägen av Konung Oscar II, som för ändamålet gästade staden. Invigningsdagen firades på kvällen med illumination i staden. Samtliga fönster å fasaden till farbror Gustafs stora, mitt emot norra delen av Hoglands park belägna fastighet voro då upplysta medelst till färgen granatgnistrande röda lampor, varigenom man där kunde avläsa följande tankvärda inskription /med antalet bokstäver precis motsvarande fönsterrutorna i fasaden: **"Enighet ger styrka, besegrar hindren och vinner ändamålet"**. Arrangemanget hade god effekt och en stor skara människor skockades utanför byggnaden för att betrakta skådespelet. Säkert var det en stor och lycklig dag för upphovsmannen.

Släktmötet 2011 äger rum i Stockholm lördag 27/8 – söndag 28/8

Aktuellt program (ändringar kan fortfarande bli aktuella)

Lördag 27/8

13.00 – 16.00 Samling och släktmöte i Haga Tingshus vid Hagaparken (granne med Stallis och Victorias och Daniels slott). Samvaro, lekar, visning av Tingshuset (med ett av världens främsta medicinhistoriska bibliotek, Hagströmerbiblioteket).

19.00 Bankett i Grillska huset, Stortorget, Gamla stan.

Söndag 28/8

10.00 – ca 14 Utflykt i Stockholms omgivningar – hemligt mål.

Beräknad kostnad:

Middag ca 500 kr (något subventionerad för ungdomar 16 år och yngre)

Söndag: förtäringen

Anmälan senast 15/8 till Jan Ernberg, jan.ernberg@home.se. Postadress:

Näsbydalsvägen 6, 14 tr, 18331 Täby; tel 08/758 08 92.

Till Dig som inte försett oss med E-postadress – eller bytt

Tacksamma om Ni ville skicka ett mail till jan.ernberg@home.se, för att vi skall kunna skicka meddelanden och Släktkuriren via mail. Vi kommer inte att lägga ut Din adress på nätet.

Med vänliga hälsningar

Jan Ernberg /Ordförande

Lagman Johan Henric Peterson och Hägersten

I Ernbergska Släktboken berättar Jarl Ernberg att justitierådet Johan Henric Peterson besöker sina fattiga släktingar i Karlskrona:

”År 1838 vid midsommartiden, 70 år gammal, gjorde Johan Henric Peterson den långa resan med häst och vagn för att besöka sin födelsestad Karlskrona. Därvid gästade han släkt och vänner. Vid detta tillfälle skall han också ha besökt "alla sina fattiga släktingar" i staden, bl. a. då Johan och Gustafva Peterson vid Borgmästarkajen 12.

Släktskapet var sådant att justitierådet Johan Henric var kusin till vår körsnär Johan Petersons mamma Ingegjerd Persdotter. Johan Peterson och hans två äldsta söner, järnhandlaren Robert och grosshandlaren och konsuln Gustaf hade besökt denne sin avlägsne släkting i Stockholm, och hade även vid tillfälle lånat pengar av honom. Det kan ju ha varit ett bidragande viktigt startkapital till företagandet i Karlskrona.

Johan Henrik Peterson var justitieråd mellan 1814-1833 och ägare till Hägerstens gård utanför Stockholm. Här tecknas ett porträtt av den förmögne lagmannen och hans gods.

Hägerstens gård

Hägersten omnämns första gången redan 1432 som torpet "Hægrasteen" i ett så kallat bytesbrev. Den första ägaren till det avstyckade godset blev Claes Arrhén som utvecklade Hägerstens jordbruk. 1763 gifte han sig med Catharina Bellman, syster till Carl Michael Bellman. Flera av Bellmans sånger utspelar sig därför på gården

och dess ägor. Arrhéns tid på Hägersten präglades av dåliga finanser och han försattes i konkurs. Här följer en dikt av CM Bellman efter en fest hos sin syster och sväger på Hägerstens gård:

Själva dagen med sin dimma
Bådar oro denna dag;
Mörka moln i luften simma,
Solen gömmer sitt behag.

Glada vänner sig fördela,
En bekymras, en blir tvär;
En vill sofva, en vill spela,
en vet sjelf ej, hvar han är.

Vem vet, kanske mången gråter,
Fastän ögats eld är yr,
När vår Vän sitt tjäll upplåter,
Ur sin glada boning flyr.

Sorgsna Vänner, i hans hydda
Vi haft roligt hvar och en
Lifsbesvären tycktes flydda,
När man kom till **Hägersten**.

Så farväl! Kom sjungom, Bröder:
Nu farväl, du glada bygd,
Allt hvad skog och vatten föder
Under dina klippers skygd!

Så farväl, vår Vård! Vi finna
Du oss älskar, hvar vi finns;
Och farväl, Du vår Världinna!
Dig och **Hägersten** man minns

"Näktergalen på Hägersten"

Gården fick sin mest glansfyllda period sedan justitierådet Peterson blivit dess ägare 1812. Det var troligen under hans tid som mangårdens övre vånings mittparti fick större takhöjd. Peterson hade ett stort sång- och musikintresse. Han var särskilt uppmärksam för sin fantastiska sångröst, "näktergalen" kallad. Han var gift med hattstofferaren och kommersrådet Anders Reimers dotter Lovisa och blev, när svärfadern dog, en förmögen man. Peterson omtalas som en måttfull medlem av orden Par Bricole och blev även tilldelad en Nordstjärneorden.

Peterson samlade gärna sina vänner ute på Hägersten, som nyttjades som sommarnöje. Del i umgänget tog den unge Erik Gustaf Geijer som hade anställning som informator. Många fick tillfälle att imponeras av Petersons gästvänlighet. Bland annat redovisas ett kalas hos "Justitje Rådet" där ett förnämt sällskap serverats 18 rätter och lika många sorters vin.

Nedre våningen hade tre rum i fil, ett större sällskapsrum på gaveln och här har Peterson även sitt kontor och ett rum för biljard. Den övre våningen bygger också på idén med rum i fil. Den har två filer med två salar i mitten. Den större av dessa vetter åt trädgården. Idealet var att man skulle kunna öppna mellan rummen och få ett långtgående perspektiv, men också stänga om sig i kabinetten och förmaken för värme och hemtrevnad.

De flesta snickerier, panel och fönster härstammar från Petersons tid på godset. Samtliga dörrar har hel- eller halvfranska sniderier med tre fyllningar. Gångjärnen är handsmidda och har vitmålats. Om man studerar brandbrevet från 1817 märker man att sex fönster i huvudbyggnaden är 3 alnar och 15 tum höga i jämförelse mot övervåningens övriga som är 2 alnar och 13 tum. Peterson saknade nog varken lust eller medel för ett sådant företag och ingen av Hägerstens tidigare ägare kan ha varit mäktig ett sådant arrangemang. Peterson ville ha högt i tak för ljuskronor och sång.

Till Hägerstens gård hörde ett omfattande jordbruk. Fä- och ladugårdar uppfördes av Peterson. Jordbruket lades ner på 1930-talet och ingen av dessa byggnader står kvar idag. De byggnader som saknade uppgift efter jordbrukets avskaffande blev 1967 övningsobjekt för brandkåren utan att stadsantikvarie kontaktats för utlåtande och utan rivningstillstånd.

Snickerierna på Hägerstens gård är till större delen vitmålade som man lärde sig på 1700-talet och reflekterar det ljus man eftersträvade. Det omtalas i 1838 års brandbrev från Petersons tid att tapeterna i nio rum bestod dels av väv, dels av nya franska tapeter. Även innertaken var klädda med väv. Från samma tid härstammar också det boiserade rummet på övervåningen, som Peterson lät utföra. Bröstpanelen är här mörkt grönmålad och väggfälten tonar i varmrosa.

Enligt Petersons bouppteckning var den norra flygeln delvis möblerad, men tycks också ha tjänat som förråd. Spinnrockar, yxor, gungbräden och trädgårdssäten fick samsas med porslin och karaffer. Glas till punsch och porter fanns i mängd samt ett klaver och två harpor. Fastigheten är i dag "blåmarkerad" av Stockholms Stadsmuseum, vilket innebär att den hör till Stockholms mest skyddsvärda fastigheter. Icke desto mindre har den idag omvandlats till att hysa fem bostadsrättslägenheter.

Jonas Hök

Gösta Ehrenberg - "Grafik från ett halvt sekel"

I Torshälla finns ett museum som döpts efter stadens "egen" konstnär: Ebelingmuseet. En trevlig utflykt dit i vintras blev en bonus, men mitt speciella ärende var att få se något av vår frände Gösta Ehrenbergs konst.. Utställningen ompändade alltså etsningar alltifrån 50-talet med människors strävan efter frihet och gemenskap som genomgående tema.

Gösta Ehrenberg är född 1923, i Falun, och har varit bosatt i Frankrike sedan 40-talet. Han har tecknat och målat och som grafiker deltagit i utställningar världen över. Vid vernissagen i Torshälla anspelades på Göstas tidiga ungdomsdröm att bli

psykiater – ett intresse för människans existensiella frågor har uttryckts i bild. Dessa tidlösa bilder talar direkt till oss, och jag är glad att konstnärens bror Anders Ehrenberg hjälpt till att visa dem, i vår tid.

Annika Alm Ekman

Robert Ernberg kör bil

Oskar Westberg berättar om sitt jobb på Lyckeby och när han mötte dess ägare

Gjuteriet startade 1859 som Lyckeby järngjuteri och bytte senare namn till Lyckeby Gjuteri och mekanisk verkstad. När jag arbetade där 1952 var den egna tillverkningen torvmaskiner, rivare och balpressar, plogar och handtag till likkistor.

Första bilen morfar såg

En gång frågade jag min morfar som också hette Oskar (född 1877) när han såg den första bilen och fick följande svar: Vi var och grävde ett stort dike på Vämö. Det skulle vara till en vattenledning mellan Lyckeby och Karlskrona. Jag vet inte vilket år det var men det var i början på 1900-talet. Då kom en bil körande förbi. Det var en järnhandlare som hette Ernberg

som ägde den. En av gubbarna som stod på kanten av diket blev rädd och gick baklänges så långt att han ramlade ner i diket. När bilen var förbi och han blivit hjälpt upp sa han ” det var nog självaste djävulen för han kunde köra utan hästar”. /Jonas Hök

Nederländernas Karlskronakonsulat 100 år i samma släkt

BLT 21.12.1951

Från vänster konsul Gustaf Peterson-Ernberg, Nederländsk konsul 1851—1904; i mitten konsul Axel Ernberg, konsul åren 1904—1926, och till höger konsul Gordon Ernberg, konsul från 1926.

Att ett konsulat går i arv inom samma släkt i hundra år torde vara ganska unikt. Det har dock inträffat i Karlskrona. Nederländska vice-konsulatet i vår stad inrättades i slutet av 1851 och den förste vice-konsuln blev den framstående affärs- och kommunalmannen Gustaf Peterson (Ernberg). Gustaf Peterson var på sin tid en av förgrundsmännen i Karlskronas offentliga liv och gjorde på många olika områden mycket stora insatser för staden. Han tillhörde sålunda i många år stadsfullmäktige och blev också representant för länet i riksdagens Första kammare. Han var en av initiativtagarna till Karlskrona-Wäxjö järnväg och grundade Karlskrona gasverk. Vid sitt fränfalle 1904 — han var född 1815 — var konsul Peterson såväl till levnadsåren som till tjänsteåren den äldste av Nederländernas till c:a 300 uppgående konsuler.

Konsul Gustaf Peterson efterträddes 1904 av sin brorson Axel Ernberg, även han en synnerligen framstående kommunalman i Karlskrona. Först var han civilingenjör och järnvägsbyggare i SJs tjänst och blev sedermera affärsman i Karlskrona. Han var ledamot av stadsfullmäktige under en lång följd av år och under ett tiotal år dess ordförande. Under många år var han också verkställande direktör i CWJ och Karlskrona gasverks AB m. m.

1926 övergick konsulatet till konsul Axel Ernbergs son, Gordon Ernberg, som alltjämt innehar detsamma. Efter kansliexamen och handelshögskola tjänstgjorde E. först i kommerskollegium men övertog sedan sin faders affärsintressen i Karlskrona. Åren 1925—1936 tillhörde han stadsfullmäktige och är sedan flera år ordförande i styrelsen för Karlskrona ångslupsaktiebolag.

Det nederländska vice-konsulatet i Karlskrona har alltså under 100 år varit i samma släkt.

— Man har ett intryck av att Holland f. n. känner sig på något vis isolerat, säger konsul Gordon Ernberg, när vi frågar om hans erfarenheter som nederländsk konsul. Kriget har satt djupa spår efter sig även när det gäller förbindelserna med andra folk. Mot Belgien har alltid rått en viss reservation. I ännu högre grad är detta naturligtvis numera fallet med förhållandet till Tyskland, men även gentemot England råder en viss animositet, bottnande i förhållanden under kriget

och de omvälvningar på bl. a. det koloniala området som då ägde rum. Ett faktum är att holländarna numera gärna söka sig till Skandinavien när det gäller förbindelser av olika slag.

— I varje fall har den holländska handeln och sjöfarten på Sverige efter andra världskriget blivit mycket livlig, livligare än någonsin. Under 1950 besöktes t. ex. Karlskrona av icke mindre än ett 100-tal holländska fartyg och Holland var i själva verket näst Sverige vår hamns största trafikant. I viss mån sammanhänger detta med smidigare sjölagar i Nederländerna, som skapat större konkurrensmöjligheter på fraktmarknaden än vad som varit möjligt för många andra.

— Men även svenskarna ha alltmer börjat uppskatta Holland, vilket bl. a. framgår av de mycket betydande turistbesöken i detta land. Det svenska namnet har en god klang i Holland och svenskarna bli mycket väl mottagna. Detta i förening med att levnadsomkostnaderna i Holland är förvånansvärt måttliga har som sagt gjort att många svenskar på sistone "upptäckt" landet, slutar konsul Ernberg.

Obeliken på Slottsbacken, del III

I Släkt-Kuriren nr 14 och nr 25 finns artiklar om obeliken, skrivna av Bengt Ehrenberg. Där beskrivs kopplingen mellan monumentet och släktens anfader, Ingemar Ehrenberg, som var verkmästare vid obeliskens tillkomst åren 1798-1800. För detta arbete fick Ingemar medaljen "Illis, quorum meruere labores" – åt dem, vilkas verksamhet gjort dem därav förtjänta. Medaljen finns i Bengts ägo. Artikeln i nr 14 avslutas med följande uppmaning: "Många släktrelaterade frågor kvarstår som t. ex. hur byggdes obeliken, var kom stenen ifrån, hur restes den utan hjälp av massor av vitlök eller egyptiska slavar? Utredning krävs!"

Sagt och gjort – här följer lite nytt kring monumentet redigerat *av Jonas Hök*.

Strindberg har skrivit om obeliken (Gamla Stockholm)

Stockholms borgerskap tyckes alltid hafva velat visa sig konungskt sinnadt men kungarne hafva också visat sitt nådiga välbehag mot borgerskapet. Ett bland nedan. uttrycken däraf kan man ännu se i obeliken på Slottsbacken. Då Gustaf den tredje efter återkomsten från ryska kriget på rådhuset tackade borgerskapet för "god vakt", tillkännagaf han också sitt beslut att såsom ett uttryck af sitt välbehag uppresa en stod eller obelisk. I en under riksdagen i Gefle, januari 1792, aflåten kungl. proposition omnämnes, att konungen ville i en obelisk af svenska stenar, förädlade af svenska händer, till eftervärlden öfverlämna sina

tankesätt för Stockholms borgerskap. Men Gustaf rycktes bort, och det var Gustaf den fjärde Adolf som inlöste faderns löfte, fastän detta just icke gick synnerligen fort.

Först nära sex år efter den nyssnämnda kungl. propositionen afläts ett kungl. bref till öfverståthållaren, att denne skulle bestyra om obeliskens förfärdigande och uppsättande. Platsen skulle vara på Adolf Fredriks torg. Denna plats ansågs dock sedermera mindre lämplig och i juni 1798 började man lägga grund till minnesvården på ett helt annat ställe, på Slottsbacken mellan

Ingemar Ehrenberg blev 96 år. Storkyrkoförsamlingens i Stockholm dödsbok för 1844, 2-3 rader nerifrån: "Död 28 Sept: Ingemar Johan Ehrenberg, 96 år 7 månader 21 dagar gammal, gift; Vaktmästare vid assurance Comp.; Kom ifrån/Hemvist: Rådstugan, Stortorget; Dödsorsak: Ålderdom. Begrovs uti Nicolai den 3/10 av Bollin." Kom från Rådstugan betyder kvartret Rådstugan, beläget vid Stortorget.

Indebetouska huset, Storkyrkan och slottet.

Den 3 oktober 1800 aftäcktes och öfverlämnades obelisk af Gustaf den fjärde Adolf till borgerskapet, och på dettas vägnar förklarade öfverståthållaren, att borgerskapet med stor undersåtlig tacksamhet mottog denna minnesvård. En beskrifning för alla stockholmare, och andra som besökt hufvudstaden, väl kända obelisk anse vi öfverflödig. Vi vilja endast erinra, att på densamma finnes Gustaf den fjärdes namn, hvilket icke står att finna på något annat offentligt minnesmärke i Stockholm. När Gustaf Adolf var afsatt, skyndade man att utplåna hans namn hvar det på offentliga platser påträffades, men på obelisk lämnades det orördt.

Kungliga biblioteket

På Kungliga Biblioteket finns två originalritningar och ett protokoll som berör Obeliskens byggande. Nedan har jag kopierat protokollets text. Där finns svar på några av de frågor Bengt ställt. Där står bland annat "*Innevarande år äro ställningarne sammanhugne*". Som vi nog alla förstår krävdes byggnadsställningar. Bilden ovan visar hur det går till än i dag i Asien, Afrika och annorstädes. De huggs ut av slanor och sammanbinds, ibland med snören när spik saknas. Det tog lång tid att bygga ställningen ("*innevarande år*"), och säkert skedde det en och annan dödsolycka när stenblocken skulle vinschas upp och ställningen kanske brast. Obelisk byggdes till en början bakom [Koppärtälten](#) i [Hagaparken](#) som en fullskalemodell, en obelisk i trä, men överdelen har numera ruttnat bort, bara fundamentet av [gråsten](#) finns kvar.

Protokollet från 1800 om Obelisk

Utdrag af Protocollet

Hållit på Stockholms Rådhus d: 3 Oct. 1800:

Den af Högst salig Konung GUSTAF III beslutne

minnesvård af Borgerskapets under sista Kriget
ådagalagde Trohet och Nit Högtidligen aftäcktes och
till Borgerskapet öfverlämnas. Denna således fullbordade
Minnesvård börjades 1798. Då vid slutet af Junii
månad, de Stenblock som uti skogen bakom Carlsbergs
Slott utur berget voro klufvne och apterade, Sjövägen
hitfördes på en därtill inrättad Präm. Det första af
dessa Block vägde något öfver 400 Skepp:d, och varade
transporten till medlet af November månad samma år
hvarunder Grunden gräfvdes och uppmurades på 30 fots
djup. Följande året anlades trappor och Socklen, då ock
Lifvet till Piedestalen slipades, som blef uprest i början
af November månad. Innevarande år äro ställningarne
sammankugne och uppförde, samt sjelfva Obelisquen
upprest uti Junii, Julii och Augusti månader. Höyden af
Piedestalen med trappor, Socke Lif, Corniche Flint och

*klotsen är
tillsammans 28
fot 5 tum och
vigten 1512
Skttt, deraf
slipade Stenen*

*12 fot 7 tum hög och 7 fot i fyrkant, väger 320 Skttt.
Spirans högd 68 fot 2 tum, samt vigten 625 Skttt.
Således hela högden 96 fot 7 tum, samt hela vigten
2150 Skttt. Grunden är murad af grof granit på 30
fot djup och af 60 fot i diametern, väger oberäknat
murverket af Porcelana Kalk och Sand 1100 Skttt.*

I protokollet finns "Inscription af öfra sidan" återgiven, d.v.s. den svenska texten på obeliskens. Här visas bilden från nr 25 på sockelns motsatta sida, där samma text står skriven på latin. Jag (JH) är fascinerad av latinets ord FLAGRANTE BELLO (översatt "uppenbart fientligt oväsen"). Vi ska ha i minne att det denna gång var det Sveriges kung som enväldigt beslutat anfalla Ryssland i hopp om att återta förlorat område – ett "flagrant krigiskt övergrepp", sett med ryska ögon.

På Slottsbacken restes alltså efter mordet på Gustav III, en obelisk i 13 (!) delar. Den är byggd efter Luxorobeliskens mått med en liten modell av

Cheopspyramiden på toppen.

I Paris restes år 1835 en egyptisk obelisk på Place de la Concorde, den plats där man hade avrättat kung Ludvig XVI och drottning Marie Antoinette. Likaså restes efter Kennedymordet en obelisk på Dealey Plaza i Dallas, nära det ställe där Kennedy sköts till döds 1963.

Lotteri och gratisnöjen på platsen före obeliskan

Lejon och andra vilda djur fördes i äldre tider till staden, mest som skänker till någon kunglig person, men i så fall förevisades djuren vanligtvis för allmänheten.

Drottning Kristina fick 1647 ett lejon i gåva från hertig Jakob av Kurland. De lejon som under Kristinas tid förevisades skedde på Slottsbacken där obeliskan i dag står. Platsen kallades också Lejonkulan. Logården vid kungliga slottets östra sida kallades även Lejongården emedan vilda djur förvarades där på 1600-talet. År 1731 fick Fredrik den förste till skänks av sultanen Beyer i Alger tre tigrar, en vildkatt och – en slav.

I Indebetouska huset inhystes en tid slottskansliet och krigsexpeditionen, men utanför, på Slottsbacken, restes var tredje onsdag en tribun på vilken nummerlotteriets direktion tog plats under trumpetstötar, basunlåt och trumvirvlar från en särskild liten läktare, där gardesmusiken bidrog till det festliga intrycket. Ett storartat lyckohjul tog uppmärksamheten i anspråk, från Kungl. Svenska Nummer-Lotteriet. Detta var ett populärt gratisnöje och vinster och "nitar" kom om varandra, men de förra utgjorde blott en ringa del av samtliga nummer.

Bouppteckning efter Gustafvas far Ingemar Ehrenberg

Renskriven av Jonas Hök

År 1844 den 6:e November förrättades af Justitie Collegii och Förmyndare Kammarens Deputerande. Assistenten Olof Hambreus och undertecknad Sterbhus-Notarie, Bouppteckning efter Waktmästaren vid Sjö-Assurance-Companiet Johan Ingemar Ehrenberg, som den 28 sistlidne September, 96 År och 7 Månader gammal aflidit; till rättelse för hans Enka Margaretha Catharina Almquist och Arfvingar, nembl. af ett föregående gifte med hans aflidna Hustru:

1:o Dottren, Gustava Ehrenberg, gift med körsnären Johan Pettersson, boende i Carlsrona, och

2:o Aflidna Dottrens, Helena Ehrenbergs, af gifte med Fabriksarbetaren Pehr Gustaf Rydell efterlemnade

Barn: Sonen, Guldsmeds-Gesällen Gustaf Wilhelm Rydell, nu närvarande, samt Dottren, Hedvig Rydell, född År 1806, samt nu i tjernst i Stockholm, hos Grosshandlaren Titz i Huset nr 26 vid Skeppsbron.

(Vi återger nedan hela förteckningen över bohaget eftersom det ger en god och intressant inblick i ett hem på 1840-talet)

Enkan uppgaf Tillgång och Skuld som följer:

Contanta Medel	Banco rdl
Vid dödsfallet	36

Influten Begravningshjelp från

Sjö-Assurance-Companiet	66

102

Silfver

4 Matskedar	väger 12 Lod

2 Dessert Skedar	5 "

6 små Thé Skedar	4 "

1 Förläggare Sked med träskaft	4 "	25 Lod á 1 rdl	25

Koppar

2 Castruller

1 Fotpanna

2 Caffepannor

1 Vattenflaska

Tillsammans 19 Lod á 0.12 rdl	4

<u>Malm och Messing</u>	1

4 mycket små Ljusstakar

1 Mortel med Stöt

1 liten Kittel

<u>Jern och Blecksaker</u>	3

1 liten Gryta

1 Fotpanna

1 Munkpanna

1 Kakpanna

2 Trefötter

1 Caffebrännare

1 Caffekvarn

1 Eldtång

1 Strykjern med Lod

1 par Hack Knifvar

6 par diverse Knifvar och Gafflar

2 ljussaxar

1 liten Thébricka

1 liten brödkorg

1 Duschslag

1 Rivjern, 2 Mått

<u>Duktyg ocjh Linne</u>	7

1 liten gammal Duk

2 Servietter

6 gamla Handdukar

3 par Lakan, slitna

4 Örngott

5 Skjortor

1 Halsduk

4 Näsdukar

Gångkläder

12

1 gammal grå Bonjour Rock

1 svart Frack

1 par Knäbyxor

1 Fårskinnspäls, klädd med Bomullstyg

1 par grå Knäppbyxor

2 Västar

2 par strumpor

1 gammal Hatt

1 dito Mössa

1 par stöflar

<u>Sängkläder</u>	4

1 mycket gammalt Tvåmans

Fjäder Bolster

1 dito Enmans dito dito

2 Långkuddar

1 sängtäck

1 Hårfilt

Meubler och Husgeråd

15

1 gammal hvitmålad Sängställning

1 Tält-Sängställning

1 Soffa med Madrass och Täck

1 brunmålad Bureau

1 Dragkista med Skåp

1 hvitmåladt bord

1 litet brunmåladt dito

2 små Skåp

4 Stolar med dynor

1 Spegel i Träram

1 liten dito med skadadt Glas

1 liten Toilette Spegel

1 par små söndriga Gardiner

1 Koffert

<u>Träkärl</u>	0.20

1 gammal Vattentunna, diverse gamla

Träkärl

<u>Porcellaine</u>	1

1 Soppeskål med Lock

6 Tallrikar

1 gammal Carott

4 par Caffekoppar

<u>Lerkärl</u>	0.10

<u>Glas</u>	0.50

8 diverse Glas

1 Halfstopsflaska

1 Saltkar

6 Bouteiller

Böcker 1 1Bibel, 3 diverse Böcker

<u>Diverse</u>	0.30

1 gammal Snusdosa af Metall

Summa Inventorii, Banco rdl:	181

Aflönings- och Barnhus Afgift i följd af Kongl Förordningen

den 1 Martü 1749, 16 pr.Cent af Summa Inventorii	29
Till de Fattige, jämlikt 17 Cap. 4§ i Handels Balken,	
5 pr.Cent af dito	<u>10</u> 39

Skuld

Begravningskostnad jämte Sorgkläder åt Enka	87
Krono Contribution	<u>3</u> 90

Därefter föredes ett Testamente hvaröfver Wittnen blifvit den 10 November 1829 hos Stockholms Norra Förstads Västra Körsnärs Rätt hörde, och hvilket Enkan bör, om hon sig deraf begagna vill, inom sex Månader efter Mannens död, till lagligt bevakande, hos Justitie Collegium uppvisa, lydande som följer:

”Då allt hvad vi äga genom vår egen flit och omtanke blifvit förvärfvadt, så begagna vi äfven den i lagen förevarande rättighet att deröfver disponera, samt förklara på sådan grund vår yttersta vilja vara:

Att den af oss undertecknade ägta Makar, som den andra öfverlefver skall till full ägo behålla och fritt disponera hela boet.

Till yttermera visso hafve vi detta Testamente i tillkallade Wittnens närvaro egenhändigt underskrifvit. Stockholm den 19 September 1822.

I. Ehrenberg   Margaretha Catharina Ehrenberg, född Almquist

Att Waktmästaren Ingemar Ehrenberg och hans kära Hustru Margaretha Catharina Almquist inför oss undertecknade anmodade och på en gång närvarande Wittnen frivilligt samt med sundt och fullt förstånd erkänt innehållet af förestående Testamente och förklarat detsamma innefatta deras yttersta vilja samt att de derunder egenhändigt tecknat deras namn, intygas och bekräftas med våra Embets Insegl. Stockholm den 19 September 1822.

Ragnar Rinman

Fredrik Calvagen

Då förutstående Skuldsomma 90 rdl utaf Tillgången 181 rdl afgår, blifver Behållningen 91 rdl, hvaraf Enkan först tillkommer Fördel, den hon eger att af Bo och Skifte uttaga af hvad Lösören hon helst vill, till 1/20-del, 4 rdl.

Hvarefter den andra hälften skulle hon med anledning af ofvan intagne Testamente under förbehåll af Barnens lagliga rätt och talan, till förmån för Enkan till beloppet 43 rdl, , hvaraf hon enligt författningarne betalar Rasp- och Spinnhusmedel 5.20 rdl.

Då i behållit Testamente öfverblefne: 42.50

Summa rdl 181

Sålunda vara uppgifvit, värderadt och förrättadt, betyga, Stockholm År och
Dag som förut skrifna äro

O. Hambreus R. Ahlberg

Att jag allt riktigt uppgifvit, betygar under Eds pligt,

Ursprungligen hette gården Averhulta. Namnet Sturehof bär den sannolikt efter den äldste kände ägaren, Svante Stenson Sture som dödades av Erik den XIV i samband med Sturemorden på Uppsala Slott 1567. Han och ättlingarna ägde gården i mer än ett halvsekel. Gården köptes 1778 av Gustaf III:s skickliga finansminister friherre Johan Liljencrantz. Det fanns då bara 2 flyglar på gården. Den nye ägaren var en mycket förmögen man och eftersom han var relativt nyadlad, ville han gärna imponera lite extra på sin omgivning och anlät därför tidens mest kände arkitekt Carl Fredrik Adelcrantz att rita ett nytt säteshus. Johan Liljencrantz ägde Mariebergfabriken som han lät leverera samtliga kakelugnar till sin nya gård.

/Bild och text Jan Ernberg

Den sedvanliga tipspromenaden vanns av Ingrid, Annika och Michael, Jan läser upp resultatet.

Bouleturneringen blev en mycket spännande tävling där Annika till slut stod som segrare över Ingrid och Rune i finalen.

Frågor och svar på tipspromenaden 2010 vid Sturehovs slott

1. Hur många teser spikade Luther upp?

1. 100 teser, X. 95 teser, 2. 80 teser

2. Vem grundade Gripsholms slott?

1. Gustav Wasa, X. Bo Jonsson Grip, 2. Erik XIV.

3. Hur ser Schweiziska flaggan ut?

1. Röd med vitt kors, X. Vit med rött kors, 2. Blå med vitt kors

4. Vad heter läran om djur?

1. Botanik, X. Biologi, 2. Zoologi

5. Vad är crème caramel?

1. en ansiktskräm, X. en karamellsort, 2. en efterrätt

6. Vilket år fick de svenska kvinnorna rösträtt?

1. 1919, X. 1921, 2. 1931

7. Vem myntade uttrycket " Enighet ger styrka, besegrar hindren och vinner ändmålet?"

1. Gustaf, X. Robert, 2. Victor

8. Vad är riktiga namnet på mördarsnigeln?

1. Trädgårdssnigel, X. Spansk skogssnigel, 2. Kopparorm

9. När grundades Aftonbladet?

1. 1827, X. 1850, 2. 1830

10. Vilken färg har ädelstenen safir?

1 Grön, X. blå, 2. Gul

11. Vad är mässing en legering av?

1, Koppar och Zink, X. järn och zink, 2. koppar och aluminium

12. Vilket land kom Amadeus Mozart från?

1, Tyskland, X. Österrike, 2. Ungern

13. När grundades Skansen i Stockholm?

1, 1895, X. 1901, 2. 1891

Rätt svar se sid 23.

Några bilder från Picknicken

Konsul Viktor Peterson – patron på Hästö

I slutet av 1800-talet var Hästö kanske det mest omtyckta målet för Karlskroniternas söndagsutflykter. Runt staden låg blekingsekorna och kronobarkarna tätt invid varandra med beslagna segel. Familjer med fyllda korgar och bylten i händerna strävade uppför de branta Hästöbergen, varifrån utsikten var underbar.

Hästö huvudbyggnad på Viktors tid

Författaren Sven-Öjvind Swahn har i sin bok "Gårdar och människor i det gamla Karlskrona" skrivit ett långt kapitel om Hästö historia. Att redogöra för Hästö historia hör ej till de lättaste uppgifterna i genren. De bevarade källorna är synnerligen sparsamma och dokument som möjligen skulle ha kunnat ge något mera än endast namn och data är till största delen försvunna. Borgerskapets i Karlskrona köpehandlingar som brann upp vid storbranden i staden 1790 hade säkerligen åtskilligt av kulturhistoria att berätta.

Ur nämnda bok följer här ett urklipp som handlar om hur en av den Ernbergska släktens anfäder, konsulen och grosshandlaren Victor Peterson, blev ägare till Hästö.

”Hästö såldes år 1861 till fru Clementine Graveley mot en köpeskilling av 31 000 rdl riksmünt. Av köpeskillingen stiftades en pensionsfond för borgerskapet i Karlskrona, Ronneby och Kristianopel, vilken pensionsinrättning var den första i sitt slag i Sverige. Borgerskapet, de hantverkare och köpmän i Karlskrona som ägde burskap och voro besuttna inom stadens hank och stör, var från och med nu alltså ägare till Hästö. Efter fru Graveley var Hästö under helt korta intervaller i flera händer tills det slutligen köptes av konsul Victor Peterson (Ernberg). Detta sista köp föregicks av ett flitigt annonserande i en hel del tidningar och dessa annonser äro goda källor, när det gäller att få reda på hur det såg ut på Hästö i de dagarna. Som väl var voro annonserna på den tiden inte fullt så dyra per millimeter, som de senare blivit, varav följde, att till-salu-annonsen för Hästö gård, när fru Graveley sålde hemmanet på auktion, upptog nära en helspalt.

Se början på fru Graveleys annons i mitten. Där står:

Auktion

I anseende till tilltänkt avflyttning från orten låter ägarinnan, änkefru Clementine Graveley, född af Trolle, på offentlig auktion, som förrättas å torsdagen den 29 nästa augusti kl. 12 på dagen, försälja sitt hemman 5/8 mt. kronor skatte n:r 61 Hästö Augerums socken, Östra härad och Blekinge län.

Detta hemman är beläget uti en särdeles naturskön trakt $\frac{1}{4}$ mil sjö- och landsväg från Karlskrona, invid den blivande järnvägen, 3 mil från köpingen Ronneby och $\frac{1}{2}$ mil från byn Lyckeby samt tvenne sidor omgiven av Östersjön. –Arealen utgör 360 tunnland 31,8 kappland, därav åkerjorden är av utmärkt beskaffenhet och bestående av svartmylla på mergelbotten, lämnar 10:e kornet; ängen 145 å 150 parlass hö, vartill kan räknas från de vidsträckta sjöstränderna årligen bärgade 250 å 300 travar vass, ett för kreaturen begärligt foder; samt skogsmarken med bränsle fullt tillräckligt till husbehov. Årliga utsädet har i medeltal varit 12 tunnor råg, 3 tunnor vete, 8 tunnor korn, 18 tunnor havre, 1 tunna vicker samt 30 tunnor potatis, förutom foderrötter, turnips och lin.

Egendomen har vinter och sommar fött 20 st. kor, 1 st. tjur, 12 st. ungkreatur, 4 par oxar, 6 st. hästar, 40 st. får, 8 å 10 st. svin samt en stor mängd fjäderfän såsom cirka 500 st. höns, förutom kalkoner, gäss, ankor m.m. som med godsskötsel lämnat ganska riklig avkastning och blivit lätt avyttrat såväl i Karlskrona som i Stockholm. Från det ypperliga fiskevattnet hämtas årligen, bland annat, flera tusen valar sill, som vanligen betingar 25 å 33 öre per val. God jakt kan också idkas å lägenheten.

Madammerna från Hästö anländer till staden med korgar fulla av sill försäljning

Bebyggd för stånds personer har egendomen: 1:0 Corps de logis uti den ena i parkstil anlagda gården, bestående av 19 väl försedda rum i två våningar, varibland tvenne salonger med härlig utsikt åt havet, 2:ne kök, större skafferier, källare m. fl. andra bekvämligheter, stor och rymlig vind, varest ytterligare kunna inredas 4 rum om så önskas. Dessutom finnes en nybyggnad inredd till 4 rum, jämte spannmålsvind och källare. 2:0 Uthusbyggnader, som äro uppförda 1864 och 1865 och bestå av a) en koladugård inredd efter nutidens fordringar med foderbord och vattenrännor för 30 fäkeatur samt kättar för kalvar och får, b) en ladugård innehållande loge med tröskverk, tvenne större sädeslador samt fodervind; c) en ladugård innehållande stall för 8 hästar och 4 par oxar, en större vagnsbod, vedbod samt tvenne foderskullar; och d) en större källare med vind och torn.

Dessutom finnes drängstuga, tvättstuga, kägelbana, musikläktare i parkträdgården, diverse smärre erforderliga uthus och tvenne bättre sjöbryggor. Fyra större trädgårdar med en mängd ädla, rikligt givande fruktträd och bärbuskar finnas å egendomen, därav den ena såsom nu är nämnt, är anlagd uti en vacker parkstil och belägen invid corps de logis byggnaden.

Flera tillhörande holmar och skär kunna ock, rätt använda, giva riklig avkastning eller med fördel avyttras. Såsom varande en av de mest lättbrukta i länet skötes egendomen endast med biträde av trenne drängar, men under slåttertiden ha särskilt 2 karlar och 4 kvinnor varit använda för de därvid förekommande arbetena. Kommunikationen är särdeles bekväm och sommartiden anlöpa någon av de till Lyckeby gående ångsluparna flera gånger dagligen, ända till varje halvtimme om så erfordras.

Oberäknat den vinst egendomen giver av själva jorden skulle densamma såsom för sitt förträffliga läge särdeles väl passa för någon fabriksanläggning eller annat industriellt företag giva en betydligt ökad inkomst, därest någon praktisk och företagsam person finge hand om den. Sålunda kan bl.a. nämnas att sedan rättigheter att hålla schweizerirörelse å egendomen blivit meddelad har denna rörelse år från år lämnat allt mera inkomster, så att man också sagt, att den på ganska kort tid lämnat ortens övriga restauranter långt efter sig.

Ovan: Hästö från sin stenpir.. Nedan: Hästö varv.

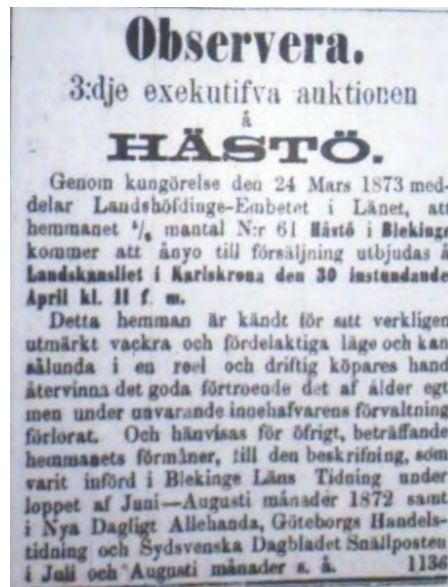
Flera s.k. villor kunna o lägenheten uppföras och lämna sina ägare god avkastning, helst egendomen med sin täcka ekpark samt härliga natur erbjuder de mest omväxlande vyer, varför den också ganska träffande blivit liknad vis Stockholms djurgård.”

(Slut på annonsen!)

Försäljning av gården ägde rum på auktionsdagen, men den växlade sedan under det närmaste halvåret ägare trenne gånger genom exekutiv auktion, och i Blekinge Läns Tidning för den 5 april 1873 läses följande kungörelse:

”Genom kungörelse den 24 mars 1873 meddelar Landshövdinge-Embetet i länet, att hemmanet 5/8-dels mantal n:r 61 Hästö i Blekinge län kommer att ånyo till försäljning utbjudas å Landskontoret i Karlskrona den 30 april kl. 11 fm. Detta hemman är känt för sitt verkligen utmärkt vackra och fördelaktiga läge och kan sålunda i en reell och driftig köparens hand åter vinna det goda förtroende det av ålder ägt men under nuvarande innehavares förvaltning förlorat, och hänvisas för övrigt, beträffande hemmanets förmåner, till den beskrivning, som varit införd i Blekinge läns Tidning under loppet av juni-augusti månader samt i Nya Dagligt Allehanda, Göteborgs Handelstidning och Sysvenska Dagbladet Snällposten under samma tid.”

(Slut på annonsen!)

Observera. 3:e exekutiva auktionen å Hästö

Vid denna sista exekutiva auktion inköptes Hästö av konsul Viktor Peterson (Ernberg), vilken anlade en mindre stocksåg i viken mot Verkö, vilket sågverk var i verksamhet till i början av 1900-talet. Under konsul Petersons ägotid avstyckades år 1875 den s.k. Koholmen, som för 5 000 kronor inköptes av Kongl. Maj:t och kronan, och på vilken holme Oscarsvärns fästning sedermera byggdes .

Oscarsvärn idag: Framsidan störs av biltrafiken – men baksidan slumrar tyst och öde

Konsul Peterson lät även avskilja ett antal s.k. parceller, vilka i sin tur såldes till enskilda ägare, som här byggde sig sommarvillor. År 1898 köpte juvelerare C. Hellsten Hästö för en köpesumma av 36 210 kronor av då avlidne konsul V. Petersons arvingar samt började något år senare avstycka och försälja villatomter, och samma år byggdes ute på nordöstra Hästö de tre första villorna. En av villorna, ”Marylund”, uppfördes av fröken Mary Olsen, som ännu äger densamma. Fröken Olsen som är född på Hästö gård, är den äldsta nu levande Hästöbon (1937). Efter 1918 har både norra och södra Hästö blivit tätbebyggt med villor och sommarnöjen. Och därmed äro vi inne i vår egen tid, och det enda tillägget, som behöver göras, är väl att Hästö den 1 januari år 1934 inkorporerades med Karlskrona”, slutar Sven-Öjvind Swahn sin historik över ön.

Doris och Viktor Peterson

Hästös baksida

Patron på Hästö åren 1873-1891

Jonas Hök

Rätt rad på Tipsfrågorna sid 16-17

1.X, 2.X, 3.1, 4.2, 5.2, 6.X, 7.1, 8.X, 9.2, 10.X, 11.1, 12.X, 13.2

Branden på Gustaf Ehrenbergs Wedeby 1954

Medlemsavgiften till släktföreningen är facila 50:-/år. Du kan också betala 150:- för en tre-års period, 2009-2011 (om du inte redan gjort det). En avgift/hushåll.

Postgiro nummer 484 72 55-9, Ernberg-Ehrenbergsska släktföreningen.

För frågor om medlemskap och avgifter kontakta kassören Annika Alm-Ekman.

Hennes telefonnummer är 08/6533090

E-post adress annika.almekman@bredband.net.

Adress: Fleminggatan 56, 112 45 Stockholm

Uppgifter till ADRESSREGISTER, SLÄKTREGISTER/SLÄKTTAVLOR

E-post adress:.....

Adressändring:

Namn:.....Adress (ev ny):.....

Postnr:.....Ort:.....

Land:.....Telefonnr (hem):..... Ev

övriga tel nr (fax-nr, arbete, landet osv):.....

0 Namn och adress till släktingar som borde få kallelse , Släktkurir m m (och sannolikt inte fått så):

0 Ifylles av mor- eller farföräldrar, föräldrar eller omtänksamma syskon, kusiner eller dylikt.Namn, födelsedatum och föräldrar, **nyfödda 2008 -**, som jag känner till:

Sänd denna sida till adress: Ernberg-Ehrenbergsska släktföreningen, attn: Jan Ernberg, **Postadress: Näsbydalsvägen 6, 14 tr, 18331 Täby; tel 08/758 08 92; jan.ernberg@home.se.**

Anmälan till Släktmötet 2011

Jag önskar anmäla följande personer till Släktmötet i Stockholm 27-28/8 2011

Namn:.....

Namn:.....

Namn:.....

Namn:.....

Av dessa är .....under 16 år.

Adress (er):.....

Postnr:.....Ort:.....

Land:.....

Epost-adress(er):.....

Telefonnr (ett eller flera):.....

Vi planerar delta i

☐ Släktmöte med samvaro på Haga tingshus lördag 27/8 13-16

☐ Släktmiddag Gamla stan (Grillska huset) lördag 27/8 19-

☐ Utflykt söndag 28/8 10 – ca 14

Speciella behov eller önskemål (matallergier mm).....

.....
**Anmälan skickas senast 15/8 till Jan Ernberg,
jan.ernberg@home.se. Postadress: Näsbydalsvägen 6, 14 tr,
18331 Täby; tel 08/758 08 92.**